

פרשת מקץ

נקודות והצעות להוראה	תכנים מרכזיים	פרק	נושא
<p>ניתן ללמד הקדמה זו מתוך התייחסות למילים הראשונות: "מקץ שנתיים ימים" – שנתיים אחרי מה?</p> <p>ניתן לבקש מהילדים לספר מה עושות הדמויות בשנתיים אלו? (יוסף – עבד בבית האסורים ומופקד על כל האסירים, פרעה מלך, לא יודע על יוסף, שר המשקים – חזר לתפקידו ושכח את יוסף – מראה על כפיות טובה, שר האופים - נהרג.)</p> <p>בחלום פרעה הוא "עֶמֶד עַל-הָאָר" זהו המפגש הראשון של התלמידים עם האור. רש"י עומד כאן על חשיבותו של האור, הוא הנילוס, למצרים. אפשר להראות במפה את הנילוס, הנהר הארוך בעולם, העובר לאורך מצרים. פרעה עומד במקום שהוא מקור לביטחון ולשפע עבור המצרים.</p> <p>גם כאן ניתן לבקש מהילדים לצייר את החלומות.</p> <p>שאלות לדיון: 1. מדוע חשוב לפרעה לפתור את החלומות? (כי הוא מרגיש שיש להם משמעות לעתיד, כי החלום חזר פעמיים, כי הוא מלך, ומבין שמשמעות חלומותיו נוגעים לכל הממלכה). 2. כיצד רואים את כפיות הטובה של שר המשקים? (הוא שכח את יוסף שנתיים, הוא מזלזל ביוסף ומוריד מערכו: "נער, עברי, עבד" (פס' י"ב ורש"י שם))</p> <p>3. כיצד רואים את השגחת ה' והובלתו את המאורעות? (בפרק הקודם פתר יוסף את החלומות של שר המשקים ושר האופים. זה הביא את שר המשקים לספר על כך לפרעה, ולהמליץ לשאול את יוסף. מתוך כך יוצא יוסף מהבור והופך משנה למלך.)</p>	<p>הקדמה; קישור עם סוף הפרשה הקודמת: ראינו שה' פועל ומגלגל את המאורעות "מאחורי הקלעים". לכן שר האופים ושר המשקים חלמו את חלומותיהם, ויוסף פתר אותם. מה נגרם כתוצאה מכך? זאת נראה בפרשת מקץ.</p> <p>א. ז; חלומות פרעה: שנתיים לאחר ששר המשקים ושר האופים חלמו את חלומותיהם חולם פרעה חלום כפול: הפרות רעות המראה שאוכלות את הפרות הבריאות, והשיבולים השדופות שבולעות את השיבולים המלאות.</p> <p>ח. י#ד; פרעה מחפש פתרון, וקורא ליוסף לפתור את החלומות: פרעה אינו שקט "ותפעם רוחו" (פס' ח'). הוא מחפש פתרון לחלומות. הוא פונה לחרטומים – חכמי מצרים, אך אינו מרוצה מפתרונותיהם. שר המשקים נזכר ביוסף, ומספר לפרעה כיצד פתר יוסף את החלומות שלו ושל שר האופים פרעה שולח לקרא ליוסף.</p>		<p>יוסף פותר את חלומות פרעה ומתמנה למשנה למלך</p>

4*)	מ#א	<p>ט# ל#ב; יוסף פותר את החלומות: פרעה מספר ליוסף ששמע שהוא פותר חלומות. יוסף עונה: "בלעדי, אלוקים יענה את שלום פרעה" – מראה על ענוה ויראת שמים.</p> <p>פרעה מספר ליוסף את החלומות. יוסף פותר אותם: שבע הפרות והשיבולים הטובות הן שבע שנות שבע, ושבע הפרות והשיבולים הרעות הן שבע שנות רעב שיבואו אחריהם.</p> <p>ל#ג. ל#; הצעת יוסף לפרעה: יוסף מציע שפרעה ימנה "איש נבון וחכם" שיחלק את ארץ מצרים בשנות השבע ויאסוף אוכל לאוצרות המלך שיישאר לשנות הרעב</p> <p>ל#ד. מ#ה; יוסף מתמנה למשנה למלך: פרעה מרוצה מהפתרון של יוסף, וכן מהצעתו להתכונן לשנות הרעב, וממנה אותו למשנה "רק הכסא אגדל ממך". סימני המלכות הניתנים ליוסף: 1. נתינת הטבעת 2. מלבושים ותכשיטים 3. מרכבת המשנה 4 "ויקראו לפניו אברך" 5. קריאה בשם "צפנת פענח" 6. נתינת אסנת בת פוטיפרע לאישה.</p> <p>פס) מ#ו. נ#ב; יוסף ממלא את התפקיד: יוסף עובר בכל מצרים, מחלק את הארץ ואוסף אוכל רב למחסנים בערים; ליוסף נולדים שני בנים מנשה ואפרים – ופירוש שמותם.</p>	<p>שאלה: איזו תכונה לומדים מתשובתו של יוסף (פס' ט"ז)?</p> <p>ניתן לבקש מהילדים למצוא ביטויים מקבילים בשני החלומות ובפתרון. אפשר לארגן בטבלה בעלת שלוש עמודות: החלום הראשון, החלום השני, והפתרון. (שבע פרות בריאות בשר ויפות תואר - שבע שיבולים מלאות וטובות – שבע שנים שבע גדול בכל ארץ מצרים, / שבע פרות דלות ורעות תואר מאוד – שבע שיבולים צנומות דקות שדופות קדים – שבע שני רעב / "ולא נודע כי באו אל קרבינה ומראיהן רע כאשר בתחילה" – "ונשכח כל השבע ארץ מצרים... ולא יודע השבע בארץ מפני הרעב..")</p> <p>אפשר לבקש מהתלמידים להמחיש נקודות בפרשה, כגון - עצות החרטומים אל מול אי שביעות רצונו של פרעה, או את מינוי יוסף למשנה למלך וכדו'</p> <p>נקודות לעיון ולהעמקה:</p> <p>1. התלמידים יחפשו ביטויים דומים בין הצעת יוסף (ובפרט פס' ל"ג) לבין מינויו של יוסף (פסוקים ל"ט-מ"א) - יוסף הציע לפרעה לבחור "איש חכם ונבון". פרעה בוחר ביוסף ומסביר זאת במילים דומות: "אין נבון וחכם כמוך". יוסף הציע: "וישיתוהו על ארץ מצרים", ופרעה מינה אותו: "ראה נתתי אותך על כל ארץ מצרים"</p> <p>2. למדנו שיוסף מזכיר שם שמים. האם מצליח להשפיע על פרעה בכך? (פרעה מבין שה' עוזר ליוסף, לכן מזכיר זאת פעמיים: "הנמצא כזה איש אשר רוח אלקים בו", "אחרי הודיע אלקים אותך את כל זאת".</p> <p>3. ניתן לבקש מהילדים למנות את סימני המלכות שנותן פרעה ליוסף.</p> <p>4. הילדים ישוו בין מצבו של יוסף לפני חלום פרעה (עבד, בבית הסוהר, ללא חופש) לבין מצבו לאחר החלום (משנה למלך, אחראי על כל מצרים, מרכבה, בגדי מלכות). בהקשר לכך יבינו מי גרם לשינוי גדול זה? ה' מנהל את המאורעות, וגרם לכך שיוסף משנה למלך.</p> <p>יוסף מכיר בכך שה' הוא ששייע בידו לעלות ולהצליח. הוכיחו מהפסוקים. (בשמות הבנים. "כי נשני אלוקים", "כי הפרני אלקים") על איזו מידה זה מוכיח? (הכרת הטוב)</p>
-----	-----	---	---

<p>ניתן לשאול את הילדים האם הצליחה תכניתו של יוסף? הוכיחו. ("וייהי רעב בכל הארצות ובכל ארץ מצרים היה לחם", "ויפתח יוסף... וישבור למצרים" "וכל הארץ באו מצרימה לשובור")</p>	<p>פס' נ#ג. נ#ז; תחילת הרעב: בהתאם לחלום לאחר שבע שנות שבע התחיל הרעב, ומאחר שיוסף אסף אוכל היתה אפשרות לכלכל את מצרים ברעב.</p>	
<p>קישור עם הפרק הקודם: בכל הארצות באזור רעב, במצרים – יש אוכל בזכות יוסף. התוצאה: כולם באים למצרים לקנות אוכל.</p> <p>המילה "שבר" מופיעה בהטיה בסוף הפרק הקודם: "וישבור" "לשבור", ומשמעותה: קנייה ומכירה של אוכל. המילה קשה בעיקר מפני שבלשון ימינו משמעותה שונה. הילדים ימצאו מילים מאותו שורש, ויבינו לפי ההקשר.</p> <p>כדאי לעמוד על הביטוי "רדו" ביחס ליציאה מהארץ, ובהקשר לכך: עליה לארץ. יש להסביר לילדים שלא מדובר על גובה קרקע שונה, אלא על דרגה וחשיבות. ועד היום משתמשים בביטויים "לעלות" ו"לרדת" לארץ ישראל וממנה, וכן אברם <u>ירד</u> מצרימה (יב', י) ואחר כך <u>עלה</u> הנגבה (פרק יג', א).</p> <p>בפסוקים אלו נקודות מבט שונות של יוסף לעומת אחיו, שנובעות ממידע שונה הקיים בידם. כדי להבין זאת ניתן לשחק מעין "משחק תפקידים": בזמן הפגישה בין יוסף לאחיו – מה יודע יוסף ומה אינו יודע? מה יודעים האחים ומה אינם יודעים? (יוסף יודע שנמכר לעבד, ועלה לגדולה והוא משנה למלך. הוא גם יודע שאחיו באו למצרים לקנות אוכל, וכי אינם מרגלים. הוא אינו יודע שאביו חושב שהוא נטרף, הוא אינו יודע שאחיו מתחרטים על מכירתו ורוצים להשיבו – (רש"י"י כותב על הביטוי "אחי יוסף" - ולא כתב בני יעקב מלמד שהיו מתחרטים במכירתו ונתנו לבם להתנהג עמו באחווה").</p> <p>האחים יודעים שיוסף נמכר לעבד לרדת למצרים, שהם רוצים למצוא את יוסף ולהשיבו, שהם אינם מרגלים, ושאביו חושב שיוסף נטרף. הם אינם יודעים שיוסף עלה לגדולה ונתמנה משנה למלך, ואינם יודעים שהוא המדבר איתם. כמו כן הם אינם יודעים שהוא מבין את שפתם. וכן אינם יודעים שהוא מכיר אותם ויודע שאינם מרגלים). על בסיס הבנה זו ניתן להציג את השיחה ביניהם.</p>	<p>א. ה); הירידה למצרים: מכיוון שהרעב חזק, כפי שראינו בסוף הפרק הקודם, שולח יעקב את בניו לקנות אוכל במצרים. הם יורדים למצרים – עשרה, בלי יוסף שנמכר ונמצא כבר במצרים, ובלי בנימין, כי אביו פחד עליו.</p> <p>ו). י#ז; פגישת יוסף ואחיו. האחים מגיעים אל יוסף ומשתחווים לו. הוא מכיר אותם, אך הם אינם מכירים אותו, שכן הוא נראה כשליט מצרי. הוא נזכר בחלומות שחלם שהם משתחווים לו, ורואה שחלומותיו מתגשמים. הוא אינו מזדהה, כי רוצה לראות האם אחיו מתחרטים על מכירתו, והאם מתייחסים כאחים לבנימין. יוסף נאשים אותם שהם מרגלים, והם מכחישים ואומרים שבאו לקנות אוכל. הם מספרים ליוסף על משפחתם. יוסף מציע שישלחו אחד מהם להביא את בנימין והשאר יאסרו. הוא שם אותם במאסר שלושה ימים.</p>	<p>ירידת האחים למצרים וחזרתם אל יעקב *5)</p> <p>מ#ב</p>

<p>נקודות נוספות שכדאי להדגיש בפסוקים :</p> <p>לפסוק ז : מדוע יוסף מתנכר לאחיו? (הוא אינו בטוח אם הם מתחרטים על מכירתו, ועלולים להזיק לו או לבנימין.)</p> <p>לפסוק ט : מה מחלומות יוסף התקיים במעמד זה? (האחים משתחווים לו)</p> <p>לפסוק י"ג : מיהו "הקטון" (בנימין) ומיהו "האחד"? (יוסף)</p> <p>לפסוק ט"ו : "ויבחנו דבריכם" – מה אומר שיבחו (אם הם מרגלים) ומה באמת רוצה לבחון? (אם הם מאוחדים)</p> <p>ועוד לפסוק ט"ו : יוסף נשבע "חי פרעה" מדוע? (כי הוא יודע שהאחים אינם מרגלים. רש"י : כשהיה נשבע לשקר היה נשבע בחיי פרעה. וכן – שהאחים לא יחשדו שהוא יוסף)</p> <p>נקודות מרכזיות להדגשה בפסוקים אלו :</p> <p>לפס' י"ח : מדוע אומר יוסף : "את האלוקים אני ירא"? (הוא רוצה להרגיע את האחים.)</p> <p>לפס' כ' : מדוע מבקש להביא את בנימין? (הוא רוצה לראות איך יתייחסו לבנימין, ולהיות בטוח שאינם שונאים אותו כפי ששטאו את יוסף. מטרתו לאחד בין האחים)</p> <p>לפס' כ"א : חזרה בתשובה. ניתן לבקש מהילדים לתת כותרת במילה או שתיים לפסוק כ"א (חזרה בתשובה/חרטה/אשמים/אנחנו) או לשאול : מה מלמד פסוק כ"א על האחים? יש להדגיש שהאחים מצטערים על מכירת יוסף, ורוצים להשיבו.</p> <p>לפס' כ"ג : כיצד לא התביישו לדבר על כך לפני יוסף? (הם לא ידעו שיוסף מבין את שפתם)</p> <p>לפס' כ"ד-כ"ה : מה לומדים מהפסוקים על יוסף? (הוא רוצה בטובת אחיו. בוכה כי רואה שהם מתחרטים, לוקח את שמעון, אבל אחרי שהלכו הוא דואג לו, לכן כתוב : "לעיניהם", שרק לעיניהם אסר אותו, הוא דואג לאחים לאוכל, להחזיר את כספם, וצידה לדרך).</p>	<p>י#ח. כ#ה ; יוסף שולח את אחיו : לאחר שלושה ימים מפייס יוסף את אחיו, ומציע להם להשאיר במאסר רק אחד מהם, והם יעלו לביתם עם האוכל ויחזרו עם בנימין. האחים מבינים שהצרה באה עליהם בגלל חטא מכירת יוסף, ומתחרטים : "אבל אשמים אנחנו" (פס' כ"א). יוסף מתרגש מדבריהם ובוכה בלי שהאחים יראו אותו, ואז חוזר אליהם ואוסר את שמעון. יוסף שולח אותם עם אוכל, צידה לדרך, וכספם שקנו בו אוכל.</p> <p>כ#ו. כ#ח ; בדרך : האחים יוצאים בדרכם לארץ (בלי שמעון), ובדרך מגלה אחד מהם את כספו באמתחתו. הדבר גורם לאחים לפחד, כי הם מבינים שה' מכוון זאת, וחוששים שישתבכו בצרה.</p>	
---	---	--

<p>יש להדגיש שהאחים לא יודעים שיוסף נתן הוראה להחזיר לאחים את כספם. ניתן לשאול: הוכיחו שהאחים מבינים שהכסף הנמצא אינו במקרה הגיע אליהם? ניתן להרחיב: מדוע דואג יעקב במיוחד לבנימין? (כי רק יוסף ובנימין בני רחל שהייתה אשתו האהובה. לאחר שיוסף "מת" לפי הידיעה של יעקב, נותר רק בנימין.)</p>	<p>כ#ט. ל#ח; פגישת האחים עם יעקב: האחים מגיעים ליעקב ומספרים לו את קורותיהם. בכך מסבירים ליעקב את היעדרות שמעון, וכן את הצורך לשלוח את בנימין. כשהם מריקים את שקיהם הם מוצאים את כספם. גם הפעם גורם הדבר לפחד: "ויראו". הם חוששים שיתנכלו להם על כך. יעקב אינו מוכן לשלוח את בנימין, ומזכיר להם את היעדרות יוסף ושמעון. ראובן מנסה לשכנע אותו בלקיחת אחריות, כפי שדואג לבניו, אך יעקב מסרב כי חושש לבנימין.</p>	
<p>לקשר עם הפרק הקודם: מיד כשחזרו ממצרים ללא שמעון, ניסה ראובן לשכנע את יעקב לשלוח את בנימין איתם למצרים, ולא הצליח. בינתיים עובר זמן, והאוכל ממצרים הולך ואוזל. יש להסביר את המושג: ערבות. ניתן להסביר בדוגמא: ילד שואל מחברו אופניים לטיול. אם אביו ערב לו, פירושו שאם האופניים יאבדו או יהרסו אביו ישלם תמורתם. גם כאן: יהודה ערב על בנימין, פירושו: שהוא אחראי להחזיר את בנימין, ואם יקרה לו משהו, החטא יהיה על יהודה. מדוע דוקא יהודה ערב לבנימין? (יהודה הגיבור שבאחים והמנהיג שבהם ואביו סומך עליו, וכן – הוא הציג למכור את יוסף, והוא מתחרט על כך ורוצה לתקן את החטא, לכן מוכן להיות ערב על אחיו.) לסיכום נשאל: כיצד הצליח יהודה לשכנע את אביו לשלוח את בנימין? א. הרעב כבד והאוכל נגמר, ויש סכנה שכולם ימותו אם לא ילכו, ב. יהודה ערב לבנימין.) הילדים ימצאו בפסוקים: מה מציע יעקב כדי למנוע את הסכנה? 1. לקחת מנחה לאיש. 2. לקחת כסף משנה לקניית האוכל, 3. לקחת את הכסף שהושם באמתחתם – "אולי משגה הוא" 4. לקחת את בנימין.) מה עוד עושה יעקב כדי למנוע סכנה? (מתפלל – פסי י"ד)</p>	<p>א. י. יהודה משכנע את יעקב לשלוח את בנימין. יהודה ממתין עד שנגמר האוכל, כי מבין שיעקב לא יסכים לשלוח את בנימין כל זמן שיש לו ברירה. כשהאוכל נגמר ויעקב מבקש לרדת שוב למצרים לקנות אוכל, אומר יהודה שלא יוכלו לרדת בלי בנימין. לשאלת יעקב מדוע סיפרו על בנימין, הם עונים שנשאלו על משפחתם ולא ידעו שיתבקשו להביא את בנימין. יהודה משכנע את יעקב שאם לא ילכו ימותו כולם, והוא לוקח אחריות על בנימין וערב לו. י#א. י#ד; יעקב שולח את בניו למצרים. יעקב השתכנע שאין ברירה, ועושה השתדלות רבה למנוע נזק: הוא אומר לבניו לקחת לאיש מנחה מזמרת הארץ, לקחת כסף רב יותר, ולהוסיף את הכסף שהושב להם, ולקחת את בנימין. בנוסף לכך הוא מתפלל שכולם יחזרו בשלום.</p>	<p>ירידת האחים בשנית למצרים ומעשה הגביע 5*</p>

<p>התלמידים ייזכרו באירוע אחר שיעקב התכונן באופן דומה לסכנה. (בפגישה עם עשיו – השתדלות מעשית בדורון ומלחמה, וכן בתפילה) ניתן לפתוח להשוואה בפרק ל"ב.</p> <p>הערה למורה: אמנם בנימין היה אהוב וצעיר האחים, אך היה אב לעשרה ילדים בירידתו למצרים. רש"י בפרק מג, פסוק ל ד"ה "כי נכמרו רחמיו" מביא מדרש מרגש שבנימין מספר ליוסף על ילדיו ועל הסיבות לקריאת שמותיהם, כולם בהקשר ליוסף אחיו.</p> <p>האיש בבית יוסף לפי חז"ל הוא מנשה בנו.</p> <p>כדאי להזכיר שלמרות ששמעון נאסר, היה זה רק "לעיניהם", וודאי לא עונה, ויוסף דאג לו.</p> <p>שאלות לעיון:</p> <p>"וישתחו לו ארצה" (פס' כ"ו) – איזה חלום מתקיים כאן במלואו? מה היה חסר בקיום החלום בפעם הראשונה שבאו למצרים: (11 אחים משתחוים כאן ליוסף, כמו בחלום האלומות. בפעם הראשונה שירדו למצרים השתחוו ליוסף 10 אחים, כי בנימין לא היה איתם).</p> <p>יוסף רוצה לאחד את המשפחה. היכן רואים שיוסף דואג למשפחתו? (הוא שואל בשלום אביו, הוא מברך את בנימין ושמח לראותו, עד כדי כך שלא יכול להתאפק מלבכות, הוא מגיש לכל אחיו ארוחה, הוא נותן לבנימין חמש מנות כדי לראות איך האחים מתייחסים אליו).</p> <p>שאלות לעיון ולהעמקה:</p> <p>מהי מטרתו של יוסף במבחן שעשה לאחים? (למרות שבאו כל האחים, והתנהגו בכבוד זה לזה, חושש יוסף שבשעת מבחן יכעסו על בנימין ויעזבו אותו. הוא רוצה להיות בטוח שאחיו חזרו בתשובה שלמה, ולא יפקירו את בנימין שהיה אחיו ובנה של רחל).</p> <p>מה יכלו האחים לחשוב ולעשות כשנמצא הגביע באמתחת בנימין? (הם יכלו לכעוס על בנימין שבגללו יש צרה נוספת, לחשוד בו שהוא גנב את הגביע, ולעזוב אותו להיות עבד כעונש על ה"גנבה").</p> <p>מה חשבו ומה עשו האחים? מה זה מוכיח? (האחים בטוחים שבנימין לא גנב ואינם חושדים בו. ההוכחה מפס' ט"ז: "האלוקים מצא את עוון עבדיך" – הם מבינים שהצרה באה כעונש על מכירת יוסף. האחים</p>	<p>ט# כ.ה; האחים מובאים לבית יוסף. האחים יורדים למצרים עם בנימין, ומגיעים לביתו של יוסף. יוסף רואה אותם ואיתם בנימין, ומצווה להכין להם ארוחה. האיש המשרת אותו מביא את האחים לבית, והם חוששים כי הובאו לשם בגלל הכסף שהושב באמתחתם, וכי הם יושמו במאסר. הם מדברים עם המשרת ומסבירים שמצאו את הכסף באמתחתם והשיבו אותו איתם. בו מרגיע אותם באומרו שקיבל את כספם, והם קיבלו מאלוקיהם מטמון. הוא מוציא אליהם את שמעון והם מתארגנים ומכינים את המנחה שהביאו.</p> <p>כ# ל.ד; פגישת האחים כולל יוסף ובנימין. האחים מביאים את המנחה ליוסף ומשתחוים לו. יוסף דואג לאביו ושואל בשלומו. יוסף מתרגש מאוד לראות את בנימין, מרוב אהבתו אותו, מברך אותו ובוכה. הוא עדיין לא רוצה לגלות מי הוא, כדי לבדוק היטב את יחס האחים לבנימין, לכן הוא נכנס לחדר כשבוכה. לאחר מכן הם אוכלים ושותים, יוסף מושיב אותם כסדר לידתם, והם תמהים על כך. יוסף נותן לבנימין חמש מנות, כדי לבדוק אם האחים יקטאו בו.</p> <p>פרק מ#ד א). י#; מעשה הגביע. יוסף מצווה את האיש הממונה בביתו לשים את הגביע באמתחת בנימין. לאחר שיצאו ציווה אותו לרדוף אחריהם ולהאשים אותם בגנבת הגביע. האחים בטוחים שאף אחד מהם</p>	
--	---	--

<p>לא גנב את הגביע, ומוכיחים זאת בכך שהחזירו ליוסף את הכסף שמצאו באמתחתם. מתוך ביטחונם שאין ביניהם מי שגנב, הם אומרים שמי שיימצא הגביע ימות וכולם יהיו עבדים. השליח של יוסף עונה שרק מי שיימצא הגביע יהיה עבד, והשאר ישתחררו. הוא מחפש את הגביע באמתחותיהם, מתחיל בגדול כדי שלא יחשדו שהייתה כאן תחבולה. הגביע נמצא באמתחת בנימין, האחים אינם מאשימים אותו ואינם עוזבים אותו, אלא קורעים בגדיהם כצער, וחוזרים כולם ליוסף. כשיוסף מוכיח אותם הם אומרים לו שה' העניש אותם על חטאם, ומוכנים להיות עבדים. יוסף רוצה עדיין לבדוק את נאמנותם לבנימין ולכן מסרב להצעתם, ורוצה לקחת לעבד רק את בנימין.</p>	<p>אחראים על בנימין, וחוזרים אתו העירה. הם מוכנים להיות כולם עבדים. הם לא כועסים על בנימין על כך. זה מוכיח שהם חזרו בתשובה על מכירת יוסף.)</p> <p>מדוע דווקא יהודה מדבר ליוסף? (הוא ערב לבנימין ואינו יכול לחזור בלעדיו, אבל כל האחים מצטרפים אליו)</p> <p>בסיכום הפרשה כדאי לבקש מהתלמידים להיזכר בשלבים בחזרה בתשובה של האחים על מכירת יוסף, ולמצוא פסוקים מתאימים: (פרק מ"ב פס' ג': "וירדו אחי יוסף" – כשירדו למצרים מתכוונים לחפש את יוסף ולפדות אותו. פרק מ"ב פס' כ"א: "אבל אשמים אנחנו" – האחים מבינים שהצרה באה בגלל מכירת יוסף ומאשימים את עצמם. פרק מ"ב פס' כ"ח: "מה זאת עשה אלוקים לנו" – הם מבינים שהצרה מאת ה'. פרק מ"ב פס' ל"ז: "את שני בני תמית אם לא אביאנו אליך" - ראובן רוצה לקחת אחריות על בנימין כמו על בניו. פרק מ"ג פס' ט': "אנכי אערבנו מידי תבקשנו" – יהודה לוקח אחריות על בנימין וערב לו. פרק מ"ג פס' ל"ד: "ותרב משאת בנימין ממשאות כולם חמש ידות" – בנימין קיבל חמש מנות והאחים לא קטאו בו. פרק מ"ד פס' י"ג: "ויקרעו שמלותם... וישובו העירה" – האחים כולם מוכנים לקבל את העונש ולא לעזוב את בנימין. פרק מ"ד פס' ט"ז: "האלוקים מצא את עוון עבדיך" – הם אינם חושדים בבנימין, אלא מבינים שנענשים על מכירת יוסף.)</p>
--	--